

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

**ПОЗИТИВІЗМ: РЕФЛЕКСІЇ ЩОДО КЛАСИЧНОЇ МОДЕЛІ
ІСТОРІОПИСАННЯ**

Матеріали круглого столу
(Харків, 29 листопада 2016 р.)

Харків — 2016



До ювілею професора О. М. Богдашиної

О. С. Гончарова

Короткий нарис життя та науково-педагогічної діяльності О. М. Богдашиної

Богдашина Олена Миколаївна народилася 29 листопада 1966 р. у родині офіцера Радянської армії (м. Семипалатинськ). У 1984 р. після закінчення середньої школи № 1 у смт Нова Водолага Харківської області вона поступила на історичний факультет Харківського державного університету імені О. М. Горького (денне відділення), який у 1989 рр. закінчила, отримавши дипломом з відзнакою. Протягом 1988–1990 рр. О. М. Богдашина працювала вчителем історії та суспільствознавства середньої школи № 1 у смт Нова Водолага Харківської області.

Подальший її трудовий шлях нерозривно пов'язаний з Харківським національним педагогічним університетом імені Г. С. Сковороди.

У 1990–1993 рр. О. М. Богдашина навчалася в аспірантурі з відривом від виробництва у Харківському державному педагогічному інституті. У грудні 1993 р. молода дослідниця успішно захистила кандидатську дисертацію «Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури ім. акад. Д. І. Багалія (1921–1934 рр.)» за спеціальностями 07.00.01 – історія України та 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни у Дніпропетровському державному університеті. Науковими керівниками дисертації були відомі науковці: доктори історичних наук, професори І. К. Рибалка та В. Я. Білоцерківський.

З 1993 р. О.М. Богдашина працювала старшим викладачем, з 1996 р. – доцентом кафедри історії України Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Олена Миколаївна є ініціатором і організатором науково-практичної конференції «Багаліївські читання», яка присвячена актуальним проблемам історії Слобожанщини. Конференція проводиться раз на п'ять років з 1993 р.

У 2005–2008 рр. О.М. Богдашина навчалася в докторантурі з відривом від виробництва в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України.

З метою збору польськомовних історіографічних джерел та наукової літератури з докторської дисертації О.М. Богдашина мала офіційні наукові стажування у Польщі. У червні–липні 2007 р. вона навчалася на курсах з польської мови та історії Великопольського відділу об'єднання поляків «Wspólnota polska» (Познань). У травні 2008 р. та у червні 2009 р. дослідниця проходила офіційне стажування у Польській Академії наук (Варшава) (за рахунок Каси імені Юзефа Міновського, Фундація підтримки науки (Kasa im. Józefa Mianowskiego)). О.М. Богдашина працювала в архіві м. Варшави, Польської Академії наук, бібліотеках Варшави, Кракова та Вроцлава та їх відділах рукописів (у Бібліотеці Народова у Варшаві, Бібліотеці Варшавського університету та Бібліотеці Ягеллонській у Кракові, Бібліотеці ім. Осолінських (Вроцлав)), а також у Національному архіві Чехії у Празі. Окрім того, вона працювала у Центральних державних історичних архівах України в Києві та Львові, Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України, Державних архівах в Автономній Республіці Крим, Львівської, Одеської, Чернівецької областей, м. Києва, Архіві Національного музею історії України (м. Київ), Державному архіві Російської Федерації (м. Москва), Російському державному архіву літератури та мистецтва (м. Москва), Російському державному історичному архіві (м. Санкт-Петербург), Санкт-Петербурзькому філіалі архіву Російської академії наук (м. Санкт-Петербург), Інституті рукопису Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського Національної академії наук України (м. Київ), Відділі колекції рідкісних видань та рукописів Центральної наукової бібліотеки та Музею історії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (м. Харків), Відділах рукописів: Національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаника (м. Львів), Російської державної бібліотеки (м. Москва), Російської національної бібліотеки (м. Санкт-Петербург), Національної бібліотеки Франції (Париж).

У вересні–жовтні 2011 р. О.М. Богдашина стажувалася в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, де 29 вересня 2011 р. відбувся успішний захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни на тему «Позитивізм в історіографічному процесі в Україні 1860-х – 1920-х рр.» (науковий консультант відомий історіограф, доктор історичних наук, професор В.В. Кравченко).

О.М.Богдашина працює з 2011 р. професором кафедри історії України Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди.

Ювілярка є авторкою більше 110 публікацій, в тому числі монографій: «Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури ім. акад. Д.І.Багалія (1921–1934 рр.)» (1994); «Розвиток історико-правової думки в Російській імперії (друга половина XIX – початок XX ст.)» (2000); «Позитивізм в історичній науці в Україні (60-ті рр. XIX – 20-ті рр. XX ст.)» (2010; 2-е вид., 2012); «Позитивизм в исторической науке на Украине (60-е гг. XIX – 20-е гг. XX ст., 2013)», навчально-методичного посібника «Джерелознавство історії України: питання теорії, методики, історії» (2004; 2006; 3-е вид. – 2008 отримало гриф МОН; вид. рос. мовою «Источниковедение истории Украины: вопросы теории, методики, истории» 2012); бібліографічного довідника «Історики Харківського університету: біобліогр. довідник (1805–2013 рр.)» (у співавторстві); різних методичних матеріалів з історії України, джерелознавства, історіографії. Вона брала участь у підготовці до друку другого та п'ятого томів «Вибраних праць» Д.І.Багалія.

Саме курси з історіографії та джерелознавства допомагають майбутнім науковцям більш фахово писати дисертації, особливо перший розділ. Тому Олену Миколаївну можна часто побачити за консультуванням магістрів та аспірантів. Під її керівництвом захищена дисертація В.В.Жигла «Документи державних архівів України з історії окупаційного режиму у зоні військового управління» на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАН України. Вона веде історіографічний гурток для студентів історичного факультету. Олена Миколаївна бере активну участь у популяризації історичних знань. О.М.Богдашина нагороджена Почесною грамотою Харківської обласної державної адміністрації (2013).

Вельмишановна Олено Миколаївно! Свій ювілей Ви зустрічаєте шанованим викладачем та науковцем. Колектив факультету цінує Вас як відкриту, чесну, вимогливу, у першу чергу, до себе, і, водночас, доброзичливу людину. Колеги та учні поважають Вас за палку відданість історичній науці, постійну готовність допомогти своїми фаховими порадами. Ви – яскравий приклад цілеспрямованої та талановитої Людини, яка своєю невтомною працею створила себе як науковця. Ви є автором численних наукових та навчально-методичних праць. У Вас можна повчитися не лише науковому викладу думок, творчому пошуку, а й життєвому оптимізму, умінню поважати іншу точку зору, радіти успіхам у роботі своїх колег, їх науковим здобуткам. Усім, хто спілкується з Вами, добре відомі такі риси Вашого характеру, як глибока порядність, людяність, щире ставлення до людей, справедливість. Усе це характеризує Вас як авторитетну і поважну особистість.

Колектив кафедри історії України сердечно вітає Вас з 50-річним ювілеєм! У цей урочистий день бажаємо Вам міцного здоров'я, активного, плідного і радісного довголіття, благополуччя, удачі, щастя і нових наукових звершень! Дякуємо за Вашу багаторічну невтомну педагогічну та наукову працю!

**Список основних наукових праць О. М. Богдашиної
з теорії та історії історіографії, джерелознавства
та інших спеціальних галузей історичних знань***

1. Головні напрямки науково-організаційної та громадсько-політичної діяльності Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури ім. акад. Д. І. Багалія (1921—1934 рр.) // Збірник наукових праць викладачів та аспірантів історичного факультету / Харк. держ. пед. ін-т ім. Г. С. Сковороди. — Х., 1993. — Вип. 1. — С. 76—88.
2. К вопросу о школах в украинской историографии 20-х — начала 30-х гг. XX в. // Проблемы историографии и источниковедения: материалы науч-метод. конф. — Х., 1993. — С. 33—40.
3. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури ім. акад. Д. І. Багалія (1921—1934 рр.): дис. ...канд. іст. наук: спец. 07. 00. 02 «Історія України» ; 07. 00. 06 «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни» / Богдашина Олена Миколаївна. — Х., 1993. — 262 с.
4. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури ім. акад. Д. І. Багалія (1921—1934 рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец.. 07. 00. 02 «Історія України»; 07. 00. 06 «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни» / Богдашина Олена Миколаївна. — Д., 1993. — 19 с.
5. К вопросу о школах в украинской историографии 20-х — начала 30-х гг. XX в. // Проблемы историографии и источниковедения: материалы науч-метод. конф. — Х., 1993. — С. 33—40.
6. Розвиток історичної науки в Харкові // Рідний край: навч. посіб. з народознавства. — Х., 1993. — С. 471—481. (співавт. Дьякова О. В.)
7. Маловідомі сторінки життя та творчості В. О. Романовського (1890—1971 рр.) // Наукові записки кафедри українознавства Харківського державного університету. — Х., 1994. — С. 23—33.
8. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури ім. акад. Д. І. Багалія (1921—1934 рр.). — Х. : Вид. ХДПУ, 1994. — 196 с.

Пікалов В. Г. Рец. на кн. : Богдашина О. М. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури ім. акад. Д. І. Багалія (1921—1934 рр.). — Х. : Вид. ХДПУ, 1994. — 196 с. // Харківський історіографічний збірник. — Х., 1997. — Вип. 2. — С. 191—192.
9. До питання про долю наукової спадщини О. О. Потебні // Література

* До списку не ввійшли праці з історії України, тези різних конференцій, а також методичні рекомендації, робочі зошити та інша невелика за обсягом навчально-методична література

- рідного краю. — Х. : ХДАМГ, 1996. — С. 16—20. (співавт. Назаренко В. Ю.)
10. Д. І. Багалій та його місце в українській історіографії // Науковий вісник Харківського державного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. [Сер.]. Історичні науки: зб. наук. пр. — Х., 1998. — Вип. 1. — С. 8—12.
 11. Д. І. Багалій та Д. І. Яворницький: (до історії взаємовідносин двох видатних вчених) // Науковий вісник Харківського державного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. [Сер.]. Історичні науки: зб. наук. пр. — Х., 1998. — Вип. 1. — С. 67—68.
 12. Листи Н. Д. Полонської-Василенко до О. Д. Багалій; вступне слово, коментар // Наукові записки: зб. праць молодих вчених та аспірантів Інституту укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. — К., 1998. — Т. 3. — С. 498—520. (співавт. Верба І. В.). Те ж // Схід — Захід: іст.-культ. зб. — Х., 1998. — Вип. 1. — С. 171—194.
 13. Перший директор інституту Тараса Шевченка Д. І. Багалій // Науковий вісник Харківського державного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. [Сер.]. Історичні науки: зб. наук. пр. — Х., 1998. — Вип. 1. — С. 80—82.
 14. Розвиток історико-правової думки в Російській імперії (друга половина XIX — початок XX ст.). — Х. : Вид. ХДПУ, 2000. — 48 с.
 15. Коментар // Вибрані праці: в 6 т. / Д. І. Багалій. — Х., 2001. — Т. 2. — С. 565—633. (співавт. Т. Г. Павлова та ін.)
 16. Маловідомі сторінки історії краєзнавчого руху у Харкові у 1920-х роках // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2002. — Вип. 12. — С. 140—142.
 17. Д. І. Багалій та вища школа на Україні // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2003. — Вип. 13. — С. 148—152.
 18. Педагогічна діяльність В. Б. Антоновича як важливий чинник розвитку української історичної науки кінця XIX — початку XX століття (за спогадами його учнів та знайомих) // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2005. — Вип. 18. — С. 110—118. (співавтор Т. В. Портретна)
 19. Джерелознавство історії України: теорія, методика, історія. Х. : Штрих, 2004. — 164 с. (2-ге вид., доп. — Х. : Тарбут Лаам, 2005. — 192 с.).
Посохова Л. Ю. [Рецензія] // Методичний вісник історичного факультету. — Х., 2004. — № 3. — С. 108—109. — Рец. на: Богдашина О. М. Джерелознавство історії України: теорія, методика, історія. — Х. : Штрих, 2004. — 164 с.

Калакура Я. С. Рец. на кн. : Богдашина О. М. Джерелознавство історії України: теорія, методика, історія: навчально-методичний посібник // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. — К., 2005. — Вип. 13. — С. 442—446.

Павленко С. Ф. Новий навчальний посібник з джерелознавства історії України (Рец. на кн. : Богдашина О. М. Джерелознавство історії України: теорія, методика, історія: Навчально-методичний посібник. — 2-ге вид., доп. та переробл. — Х. : Вид-во «Тарбут Лаам», 2005. — 192 с.) // Історичний журнал. — К., 2006. — № 2. — С. 122—124.

20. Система освіти на Харківщині у роки німецько-фашистської окупації (1941—1943 рр.) // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2005. — Вип. 19—20. — С. 216—224. (співавтор Жигло В. В.).
21. Архівні джерела з історії окупаційного режиму у Харкові (за матеріалами фондів Державного архіву Харківської області) // Спеціальні історичні дисципліни: Питання теорії та методики. — К., 2006. — Ч. 13, ч. 2. — С. 260—270. (співавтор Жигло В. В.).
22. Демографічні зміни у Харкові за період німецько-фашистської окупації // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2006. — Вип. 24. — С. 204—211. (співавтор Сазонова І. Ю.).
23. Теорія факторів у працях українських істориків другої половини ХІХ — початку ХХ ст. // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2006. — Вип. 8. — С. 114—124.
24. Д. І. Багалій та його внесок у розвиток української культури // Академік Д. І. Багалій і бібліотечна справа в Україні: Мат. конф. — Х., 2007.
25. Коментар // Вибрані праці: в 6 т. / Д. І. Багалій. — Х., 2007. — Т. 5, ч. 1. — С. 438—463. (співавтори Склокін В. В., Потоцький В. П.)
26. Поширення позитивізму в історичній науці і публіцистиці на польських та українських землях другої половини ХІХ ст. : порівняльна характеристика // Південний архів: Історичні науки. — Херсон, 2007. — Вип. 25. — С. 25—30.
27. Теоретико-методологічні погляди Д. І. Багалія // Сумська старовина. — Суми, 2007. — № 21—22. — С. 7—14.
28. Цивілізаційна концепція М. І. Хлебникова // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2007. — Вип. 28. — С. 170—175.
29. Джерелознавство історії України: питання теорії, методики, історії: навч.-метод. посібник. — 3-є вид., доп. та переробл. — Х. : Сага, 2008. — 214 с. (перевидано 2010) (рекомендовано МОН як навчальний посіб-

ник для студен-тів внз — лист № 1.4/18-г-1424 від 17.06.08).

Воронов В.І. Яким повинен бути університетський навчальний курс з джерелознавства (Нотатки на полях навчального посібника О.М.Богдашиної) // Український історичний журнал. — 2008. — № 2. — С.183—189.

Острянка А.М. Рец. на кн. : Джерелознавство історії України: питання теорії, методики, історії. — 3-вид. — Х., 2008. — 214 с. // Сіверянський літопис. — 2009. — № 3. — С. 244—250.

30. Інститут червоної професури: історія створення, соціально-політичні та матеріальні умови функціонування // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. — Х., 2008. — Вип. 11. — С. 167—174. (співавт. Сазонова І.Ю.).
31. Концепція історична // Енциклопедія історії України. — К., 2008. — Т.5. — С. 102—103.
32. Критерії оцінки суспільного прогресу в історичній науці в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.) // Наукові записки: зб. пр. молодих вчених та аспірантів Ін-ту укр. археографії та джерелознавства. — К., 2008. — Т.16. — С. 220—233.
33. Критика історичних джерел в українській історіографії // Енциклопедія історії України. — К., 2008. — Т.5. — С. 396—397.
34. Образ відьми в українистичній літературі другої половини XIX — початку XX ст. // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: зб. наук. праць / ХНУ ім. В.Н.Каразіна. — Х., 2008. — Вип. 11. — С. 261—267. (у співавт. Клименко Ю.С.)
35. Особливості сприйняття ідей позитивізму українськими істориками у другій половині XIX ст. // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2008. — Вип. 33. — С. 54—58.
36. Про міжпредметні зв'язки та методологічні основи історичної науки в Україні у другій половині XIX — на початку XX ст.) // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2008. — Вип. 9. — С. 106—113.
37. Проблема суспільної еволюції у працях українських істориків другої половини XIX — початку XX ст. // Історичний журнал. — К., 2008. — № 3. — С. 19—28.
38. Проблема цивілізації в історичній науці в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.) // Історіографічні дослідження в Україні. — К., 2008. — Вип. 18. — С. 13—20.
39. Слобідський літописець історії України Д.І.Багалій // Український історичний журнал. — К., 2008. — № 1. — С. 88—112.

40. Мікронаукові групи в структурах української історичної науки другої половини XIX — початку XX ст. // Ейдос. — К., 2009. — Вип. 4. — С. 183—192.
41. Нові підходи до розуміння суспільних законів та закономірностей в історичній науці другої половини XIX — початку XX ст. в Україні // Історіографічні дослідження в Україні. — К., 2009. — Вип. 19. — С. 6—22.
42. Поняття «український народ» у національній історіографії другої половини XIX — початку XX ст. // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2009. — Вип. 34. — С. 158—160.
43. До питання про періодизацію позитивістського історіописання в Україні (1860-ті — 1920-ті рр.) // Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. — № 908. Сер. історія. — Х., 2010. — Вип. 42. — С. 261—272.
44. Науково-дослідний інститут історії української культури імені академіка Д.І.Багалія // Енциклопедія історії України. — К., 2010. — Т.7. — С. 225—226. (співавт. Юркова О.В.).
45. Поняття «держава» в історичній науці в Україні другої половини XIX — початку XX ст. // Наукові записки: зб. пр. молодих вчених та аспірантів Ін-ту укр. археографії та джерелознавства. — К., 2010. — Т.21. — С. 173—183.
46. Позитивізм в історичній науці в Україні (60-ті рр. XIX — 20-ті рр. XX ст.). — Х. : Вид-во Віровець А.П. «Апостроф», 2010. — 480 с.
 Лиман С. І. Рец. на кн. : Богдашина О.М. Позитивізм в історичній науці в Україні (60-ті рр. XIX — 20-ті рр. XX ст.) / О.М.Богдашина. — Х. : Вид-во Віровець А.П. «Апостроф», 2010. — 480 с. / С. І.Лиман // Наукові записки: зб. пр. молодих вчених та аспірантів Ін-ту укр. археографії та джерелознавства. — К., 2010. — Т. 20. — С. 532—537.
 Ясь О.В. Рец. на кн. : Богдашина О.М. Позитивізм в історичній науці в Україні (60-ті рр. XIX — 20-ті рр. XX ст.) / О.М.Богдашина. — Х. : Вид-во Віровець А.П. «Апостроф», 2010. — 480 с. / О.В.Ясь // Український історичний журнал. — 2011. — № 2. — С. 228—231.
47. Соціокультурні фактори розвитку історичної науки на українських землях у другій половині XIX — на початку XX ст. // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2010. — Вип. 10. — С. 198—210.
48. Ставлення до суспільних революцій істориків-позитивістів українських земель другої половини XIX — початку XX ст. // Наукові записки: зб. пр. молодих вчених та аспірантів Ін-ту укр. археографії та джерелознавства. — К., 2010. — Т. 20. — С. 144—157.

49. Ставлення істориків українських земель другої половини XIX — початку XX ст. до релігії та церкви // Історіографічні дослідження в Україні. — К., 2010. — Вип. 20. — С. 42—60.
50. Історичний факт у трактовці істориків-позитивістів України другої половини XIX — початку XX ст. // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2011. — Вип. 42. — С. 160—164.
51. Довідник зі спеціальних історичних дисциплін. Рец. на кн. : Спеціальні історичні дисципліни: довідник: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. Н. Войцехівська (кер. авт. кол.), В. В. Томазов, М. Ф. Дмитрієнко та ін.. — К. : Либідь, 2008. — 520 с. // Ейдос. — К., 2011. — Вип. 5. — С. 490—497. (співавт. Острянка А. М.).
52. Позитивізм в історіографічному процесі в Україні 1860-х –1920-х рр. : дис. ... доктора іст. наук: спец. 07. 00. 06 «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни» / Богдашина Олена Миколаївна. — К., 2009. — 579 с.
53. Позитивізм в історіографічному процесі в Україні 1860-х — 1920-х рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора іст. наук: спец. 07. 00. 06 «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни» / Богдашина Олена Миколаївна. — К., 2009. — 36 с.
54. Позитивізм в творчості В. К. Піскорського // Гілея. — К., 2011. — Вип. 46 (№ 4). — С. 133—139. Те ж // Родинний архів як сторінка вітчизняної історії: мат наук. конф. — Чернігів, 2011. — С. 67—76.
55. Синкретизм історичної науки в Україні другої половини XIX — початку XX ст. // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2011. — Вип. 41. — С. 249—252.
56. До питання про ідентифікацію істориків України другої половини XIX — початку XX ст. // Історіографічні дослідження в Україні. — К., 2011. — Вип. 21. — С. 6—21.
57. Вплив марксизму на еволюцію світогляду М. М. Ковалевського // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2012. — Вип. 48. — С. 245—248.
58. Життєві стратегії істориків радянської України 1920-х — 1930-х рр. // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2012. — Вип. 11. — С. 80—94.
59. Источниковедение истории Украины: вопросы теории, методики, истории. — Х. : Сага, 2012. — 234 с. — пер. с 3-го укр. изд.

60. Позитивізм у житті і творчості І. В. Лучицького // Чорноморський літопис. — 2011. — Вип. 4. — С. 105—111.
61. До питання про особливості світогляду П. М. Ардашева // Вісник НТУ «ХПІ». Тематичний вип. : 3 історії науки і техніки. — Х., 2012. — Вип. 42. — С. 10—17.
62. В. В. Лесевич — популяризатор позитивізму // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2012. — Вип. 45. — С. 203—207.
63. Методика історичних досліджень М. С. Грушевського // Вісник Харківської державної академії культури. — Х., 2012. — Вип. 37. — С. 29—39.
64. Методика наукових досліджень М. М. Ковалевського // Гілея. — К., 2012. — Вип. 60. — С. 89—93.
65. Методологічні пошуки у ранніх працях Є. В. Тарле // Вісник НТУ «ХПІ». Тематичний вип. : Актуальні проблеми історії України. — Х., 2012. — Вип. 24. — С. 143—150.
66. Позитивізм в історичній спадщині М. С. Грушевського // Наукові записки: зб. пр. молодих вчених та аспірантів Ін-ту укр. археографії та джерелознавства. — К., 2012. — Т. 24. — С. 561—583.
67. Позитивізм у ранніх працях Д. М. Петрушевського // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія. — Х., 2012. — Вип. 44. — С. 202—206.
68. Роль університетських співтовариств підросійської України у рецепції ідей позитивізму (друга половина XIX ст.) // Наукові записки: зб. пр. молодих вчених та аспірантів Ін-ту укр. археографії та джерелознавства. — К., 2012. — Т. 23. — С. 157—164.
69. До питання про особливості світогляду В. І. Веретенникова // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Історія та географія: зб. наук. праць. — 2013. — Вип. 49. — С. 217—221. (співавтор О. О. Маслівець).
70. Історики Харківського університету: біобліогр. довідник (1905—2013 рр.) / укл. О. М. Богдашина, С. І. Посохов та ін. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. — 284 с. (спіавт.)
71. Павло Степанович Сохань (некролог) // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2013. — Вип. 12. — С. 251—254.
72. Позитивизм в исторической науке на Украине (60-е гг. XIX — 20-е гг. XX вв.). — Х. : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2013. — 588 с.

73. Позитивізм в історичній науці в Україні (60-ті рр. XIX — 20-ті рр. XX ст.). — 2-е вид., доп. та переробл. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. — 560 с.
Острянка А. Н. Позитивізм — методологія оптимістів [Рец. на кн. : Богдашина О. М. Позитивізм в історичній науці в Україні (60-ті рр. XIX — 20-ті рр. XX ст.) / О. М. Богдашина. — Х. : Вид-во ун-ту, 2013. — 560 с.] // Ейдос. — К., 2015. — № 8. — С. 228—231.
74. Рец. на кн. : Иванова Т. Н. Владимир Иванович Герье: портрет российского педагога и организатора образования. — Чебоксары: Изд-во Чуваш. ун-та, 2009. — 382 с. // Історіографічні дослідження в Україні. — К., 2013. — Вип. 23. — С. 402—404.
75. Рец. на кн. : Иванова Т. Н. Владимир Иванович Герье: портрет российского педагога и организатора образования. — Чебоксары: Изд-во Чуваш. ун-та, 2009. — 382 с.; Иванова Т. Н. Научное наследие В. И. Герье и формирование науки всеобщей истории в России (30-е гг. XIX — начала XX века). — Чебоксары: Изд-во Чуваш. ун-та, 2010. — 382 с. // Ульяновец. — Чебоксары, 2013. — 14 ноября.
76. Історіографіческие сюжеты в творчестве М. М. Ковалевского // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2014. — Вип. 13. — С. 124—133.
77. Рец. на кн. : Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія. — К. : Вид-во «Фенікс», 2013. — 566 с. // Історіографічні дослідження в Україні. — К., 2014. — Вип. 25. — С. 418—422.
78. Рец. на кн. : Цивілізаційний контент минувшини і сучасності України [Рец. на монографічне дослідження у двох книгах: Україна найдавнішого часу — початку ХХІ століття: цивілізаційний контекст пізнання / М. Ф. Юрій, Л. М. Алексієвець, Я. С. Калакура, О. А. Удод. — Тернопіль: Астон, 2012. — Кн. 1. — 700 с.; Кн. 2. — 696 с.] // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. — Сер. Історія. — 2014. — Вип. 48. — С. 262—269.
79. Харьковские историки на перепутье: проблемы адаптации к новым социально-политическим условиям 1920-х — 1930-х гг. // Российская интеллигенция в условиях цивилизационных вызовов. — Чебоксары, 2014. — С. 47—57.
80. Роль Київської комісії для розгляду давніх актів у поширенні позитивістських принципів археографічної роботи // Київська археографічна комісія в історії українського національного відродження. — К., 2015. — С. 58—65.
81. Роль семейных традиций в жизненном сценарии М. М. Ковалевского // Ейдос. — 2015. — Вип. 8. — С. 269—278.

82. Лекторська практика в імперській провінції: (з неопублікованих лекційних курсів, щоденників та спогадів професора М.М.Бережкова) // Література та культура Полісся. — 2016. — Сер. : іст. науки. №4. — С. 59— 66.
83. Максим Ковалевський: похід у владу // Історик і влада. — К., 2016. — С. 415–434.
84. Доля біженців: «Спомини про моє недавнє-минуле» Д.І.Дорошенка про одну з трагічних сторінок першої світової війни // 1915 рік: війна, провінція, людина: українсько-польські акценти: матеріали Міжнар. наук. симп., Харків, 17 квітня 2015 р. — Х. : Майдан, 2016. (у друці).